

Hodnocení koordinace kariérového poradenství v oblasti školství ve Zlínském kraji v roce 2025

Před zahájením pilotního roku 2025 koordinace kariérového poradenství byla tato oblast ve Zlínském kraji realizována především na úrovni jednotlivých škol a dílčích projektových aktivit Centra kariérového poradenství. Školy kariérové poradenství zajišťovaly, chyběl však jednotný rámec na úrovni kraje, systematická koordinace aktérů a ucelený přehled o rozsahu, struktuře a potřebách této oblasti. Podpora byla dostupná v rozdílné míře v jednotlivých částech kraje a nebyla dlouhodobě řízena.

Pilotní rok 2025 přinesl nastavení koordinační a metodické role Zlínského kraje v oblasti kariérového poradenství, prostřednictvím Centra kariérového poradenství. V jeho průběhu byl vytvořen základní datový rámec umožňující sledovat zapojení škol, strukturu realizovaných aktivit a identifikované potřeby škol. Zároveň došlo k vymezení rolí jednotlivých aktérů a k propojení dosud paralelně realizovaných aktivit do společného systému.

Systém cílí na informovanou volbu žáka v profesním směřování, s vytvořením cirkulačního informačního procesu škola – žák – rodič a uplatnitelnost na trhu práce.

Oblast	Stav před pilotním rokem	Stav po pilotním roce 2025
Role kraje	Nevymezená, bez systematické koordinace	Koordinační a metodická, založená na datech
Rozsah a přehled aktivit	Omezený a roztržitý, závislý na iniciativě jednotlivých škol a projektů	Výrazně rozšířený díky zapojení aktérů a zároveň strukturovaný v rámci krajského systému
Práce s daty	Nahodilá, bez jednotného rámce	Systematická, agregovaná (sjednocená) a využívaná pro řízení systému
Podpora škol	Nerovnoměrná, dle kapacit školy a území	Rozšířená, cílená a koordinovaná podle potřeb škol
Role aktérů	Paralelní působení, omezená návaznost	Provázaná spolupráce s vymezením rolí v systému

Byla plošně poskytována přímá podpora žákům, prostřednictvím zapojených aktérů kariérového poradenství a kraj poprvé dokázal uchopit toto téma jako řízený systém.

Koordinace a systematizace kariérového poradenství na území Zlínského kraje, zahrnuje

1) Přímou práci s žákem**a) ZÁŽITKOVÉ A MOTIVAČNÍ PROGRAMY**

(TIC – Měj svůj směr, Podnikatelský klub Region 47 z.s. – Neviditelné město, NF Řemeslo pomáhá, Recruitment Factory, s. r. o. - Kariérní kompas. MŮŽEŠ PODNIKAT z.s, VISC s.r.o. Salmondo, Úřad práce, Krajská hospodářská komora Zlínského kraje, Centrum kariérového poradenství)

Zážitkové a motivační programy se v pilotním roce ukázaly jako účinný nástroj pro zvýšení zájmu žáků o témata kariérového rozhodování a trhu práce. Přinášejí interaktivitu, práci s příběhem a kontakt s reálným prostředím.

Pilotní ověření však zároveň ukázalo, že přínos je výrazně vyšší v případech, kdy jsou:

- předem připraveny ve spolupráci se školou,
- metodicky propojeny s další prací pedagogů,
- doplněny o návazné aktivity po realizaci programu.

b) DIGITÁLNÍ PORADENSKÉ NÁSTROJE

(Centrum kariérového poradenství – Dotazník profesních zájmů (téměř 5000 responzí). Recruitment Factory, s. r. o. - Kariérní kompas – (téměř 2 700 responzí)

Diagnostické nástroje využívané v pilotním roce poskytly žákům i školám důležité podklady pro práci se sebezpoznáním a kariérovými preferencemi. Pilotní rok ukázal význam kvalitní interpretace výsledků a jejich propojení s další poradenskou prací. Informovaná volba nikdy nevzniká z jednoho testu.

Diagnostické nástroje využívaly Hollandovu typologii osobnosti (RIASEC), je jedním z nejčastěji používaných nástrojů v oblasti kariérového poradenství. RIASEC kategorizuje šest základních oblastí kariérových zájmů a preferencí (Realistický, Výzkumný, Umělecký, Sociální, Podnikavý, Kancelářský), jejichž kombinace a vzájemný poměr vytvářejí u každého žáka individuální profil. Při interpretaci se tento profil v poradenské praxi zpravidla vyjadřuje zjednodušeným kódem tří nejsilnějších oblastí, který slouží výhradně jako orientační podklad pro další práci se žákem. RIASEC není nástrojem rozhodování ani třídění žáků, ale jednou z podpůrných vrstev komplexního systému kariérového poradenství, který je vždy doplňován dalšími informacemi o schopnostech, vzdělávací dráze, osobních cílech a možnostech uplatnění v regionu.

Systém kariérového poradenství směřuje k informované kariérové volbě, je výsledkem integrace zájmových, osobnostních, výkonových a hodnotových charakteristik žáka/jedince, doplněných o reálnou zkušenost a relevantní data o vzdělávacím systému a trhu práce. Diagnostické nástroje slouží jako podpora rozhodování, nikoli jako selekční mechanismus.

2) Systémové nástroje a data

a) SYSTÉMOVÁ PODPORA CENTRA KARIÉROVÉHO PORADENSTVÍ

Produkty Centra kariérového poradenství v roce 2025 reagovaly přímo na potřeby škol v území a byly realizovány s důrazem na metodickou podporu pedagogů, práci s žáky a návaznost na další nabídku (*vzdělávání, metodické materiály, konzultace, program Poznej sám sebe, mapování stavu kariérového poradenství ve školách apod*).

Pilotní rok potvrdil význam Centra kariérového poradenství (dále jen "CKP") jako střešního subjektu v systému kariérového poradenství, Odboru školství, mládeže a sportu Zlínského kraje.

Koordinace CKP přispěla k rozvoji spolupráce škol s firmami, zajistila metodickou, osvětovou a informační podporu směrem k rodičům. Besed pro rodiče se účastnilo více jak 400 rodičů.

b) DATA

Pilotní rok 2025 byl zaměřen nejen na realizaci podpory kariérového poradenství, ale i na **systematický sběr a využití dat**, která Zlínskému kraji umožňují řídit tuto oblast.

i) Šetření na školách

Významným zdrojem informací byla data z **dotazníkových šetření**, realizovaných Centrem kariérového poradenství, mezi školami a kariérovými poradci, která identifikovala jejich potřeby, kapacitní limity a očekávání vůči krajské podpoře. Tato data nejsou využívána k hodnocení jednotlivých škol, ale slouží jako podklad cílení podpory s ohledem na rozdílné potřeby škol a pro vymezení role krajské koordinace. Školy mají zájem o metodické materiály a pracovní listy pro kariérové poradenství s žáky, exkurze pro žáky, využití online dotazníkových nástrojů a testů pro kariérové poradenství. (134 ZŠ).

Hloubkové dotazníkové šetření mezi školními kariérovými poradci ukázalo, že školy kariérové poradenství aktivně realizují a v rámci mapování stavu a rozvoje kariérového poradenství ve školách „Každá škola je jedinečná“ se zapojilo 40% ZŠ a necelých 5% SŠ.

Tato zjištění potvrzují, že hlavním přínosem krajské role není navyšování počtu aktivit, ale **zajištění systematické podpory a koordinace**.

ii) Rozsah podpory

Data z pilotního roku ukazují, že systém kariérového poradenství byl v roce 2025 nasazen napříč celým územím Zlínského kraje. Do podpory byly zapojeny školy všech okresů, přičemž hlavní pozornost byla věnována žákům 8. ročníků základních škol (téměř 5 600 žáků), tedy klíčové cílové skupině z hlediska volby další vzdělávací cesty. Současně se do programu zapojovali i žáci 9. tříd.

3) Typy realizovaných aktivit

Data z pilotního roku ukazují, že podpora kariérového poradenství byla realizována prostřednictvím různých typů aktivit – od výzkumných, diagnostických a poradenských nástrojů, přes motivační a osvětové programy, až po rozvojové aktivity zaměřené na podnikavost. Do výzkumných šetření k profesní orientaci žáků – nejvyšších ročníků ZŠ a posledních ročníků SŠ se zapojilo téměř 7 tis. žáků ZŠ a SŠ (*šetření realizovala Trexima spol. s r.o.*) – žáci odpovídali na otázky kdo jim radí s výběrem studia, jaké preferují další studium, nebo jak hodnotí odborné praxe ve škole, či jak jsou spokojeni s výběrem oboru na SŠ.

Z hlediska dlouhodobého dopadu se jako nejefektivnější ukazují aktivity:

- metodicky ukotvené,
- navázané na školní prostředí,
- doplněné o interpretaci a další práci se žákem.

4) Spolupráce s trhem práce

V pilotním roce došlo k větší intervenci a zapojení zaměstnavatelů do aktivit kariérového poradenství ze strany Zlínského kraje. Školy dlouhodobě spolupracují v rámci projektových aktivit s Krajskou hospodářskou komorou Zlínského kraje, která propojuje školy a trh práce na území kraje. Tato podpora je cílená a zprostředkovává žákům a pedagogům exkurze a povědomí o pracovním uplatnění na trhu práce.

V roce 2025 do této aktivity vstoupil i Zlínský kraj, který se zaměřil na systematickou spolupráci s firemním prostředím. Dochází k aktualizaci „Přehled firem“, zveřejněném na krajském portálu zkola.cz a souběžně je tvořena databáze spolupracujících zaměstnavatelů koordinátorkami Centra kariérového poradenství. Spolupráce se zaměstnavateli je cílena na podporu žáků i pedagogů formou projektových dnů, exkurzí. Zaměstnavatelé přenášejí informace o trendech ve světě práce a uplatnění absolventů. V roce 2025 bylo podepsáno Memorandum o spolupráci s Úřadem práce a Centrem kariérového poradenství.

Na základě zkušeností z pilotního roku je nyní nastaven rámec pro další rozvoj kariérového poradenství jako dlouhodobě udržitelného, koordinovaného a metodicky ukotveného systému. Zlínský kraj má k dispozici podklady pro cílené rozhodování o prioritách, podobě podpory a podmínkách financování, aniž by docházelo k zásahům do kompetencí jednotlivých škol.

5) Shrnutí

Data z pilotního roku ukazují, že:

- nejvyšší přínos mají koordinované a metodicky vedené aktivity,
- krajská koordinace umožňuje efektivně využívat zdroje a cílit podporu tam, kde je skutečně potřebná.
- přínos má individuální přístup

Je důležité brát v potaz specifika a různorodost jednotlivých škol v rámci zavádění systému.

6) Hlavní zjištění pilotu (systémová rovina)

- klíčová je role koordinátora v území,
- rodiče jsou zásadní,
- nutnost většího zapojení firem do kariérového poradenství a kariérového vzdělávání
- ukázala se rozdílná metodická připravenost produktů,
- kvalita získaných dat je nerovnoměrná,